

Skulp.

Hennie Aucamp. Pretoria: Protea Boekhuis, 2014. 70 pp. ISBN: 978-1-4853-0069-4.

DOI: <http://dx.doi.org/10.4314/tvl.v52i1.22>

Dat Hennie Aucamp een van die produktiefste en veelsydigste skrywers in Afrikaans was, is nie te betwyfel nie. Benewens kortverhale is hy ook bekend as skrywer van kabarettetekste, liedtekste, dagboeke, kritiese opstelle en gedigte. Reeds in 1984 publiseer hy *Die blou uur: 50 cocktail-kwatryne* en vestig hom as beoefenaar van dié vormvaste digvorm. In *Pluk die dag* (1994) en *Koerier* (1999) word Aucamp se voorkeur vir die kwatryn voortgesit en nou in 2014 sluit hy sy omvangryke oeuvre af met *Skulp*, weer eens vol verse in kwatrynvorm.

Skulp staan in die teken van aflegging, van afskeid, van 'n besef van die mens se verganklikheid en 'n afwagting vir die toeslaan van "die Groot Onpartydige" (48). Reeds die motto uit Amos Oz berei die leser voor: daar word verwys na 'n eie sterfte, asook 'n gebrek aan woorde om die naderende dood te beskryf. Soos in die titelkwatryn gesuggereer, word daar nou ingekeer op die self om die onbekende en die onbetrede terreine van die lewe te ervaar.

In die ander skulp-gedig, "*Nautilus pompilius*" (11) word die skulp gebruik as metafoer vir die skeppingsproses met sy waarneming, verkenning en matematiese presisie—soos wanneer die digter die rymvas vers bedryf. Terselfdertyd word in die bundel diegene wat te vroeg debuteer berispe in "Debuutbundel" (21):

Haar skril stem striem my kuite,
my boude en my blaaië;
niks kan haar nou meer stuit nie,
sy staan in ligte laaie.

Aucamp skryf in hierdie versameling kwatryne oor die bekende gegewens in sy oeuvre. Daar is die intertekstuele spel met die wêreldletterkunde, die terughunkering na die arkaïese bestaan op die geboortegrond, die erotiek en die stuiting, asook 'n metafisiese be-

sinning oor "veral nou" (9) wanneer die sterwensuur verwag word. Vergelyk ook die volgende kwatryn, "Heilige dae" (27):

Dié dae is heilig
en vra om geen gebed:
'n snoer vol silwer pêrels
en elkeen onbesmet.

Die wysgeer wat reeds in *Kommerkrale* (1989) vir ons "'n AB-jab vir akoliete" gegee het, maak geen preek uit sy lewe in hierdie latensverse nie. Hier is steeds die *vintage* Aucamp aan die woord wat skryf oor Arentino die digter van die wulpe vers of die regisseur van rillerprente Murnau wat opspraakwekkend aan sy einde gekom het. Daar is ook die randfigure wat so eie is aan Aucamp se oeuvre, soos in die volgende kwatryn, "Transvestiet":

Sy stoppelbaard prik sy grimering
en daar is swelsels onder sy oë,
maar die liggaamstaal en o! die ring!
bevestig sy alvermoë.

Om een bundel met dieselfde tipe vers (Aucamp het ook die sonnetvorm beoefen) te produseer en steeds die leser se aandag te kan hou, is nie almal beskore nie. Aucamp wissel die kwatrynpatroon af en steek nie vas in een tema nie; hy varieer. Soms skep 'n rymwoord of twee die gevoel van gedwongenheid ("om die akker vir die beetoës te rooi") of is daar 'n fasiele beskrywing van byvoorbeeld 'n wolkie, maar in die geheel gesien, is dit 'n welkome bydrae tot laatwerk in Afrikaans—soos Johann de Lange op die agterplat aandui.

Ter afsluiting, 'n gepaste selfrefleksiewe kwatryn, "'n Diva vertrek" (47):

Haar hand beskryf 'n halfmaan: Sy groet
terwyl haar boot vertrek, soos in 'n stoet,
na Bestemming Onbekend. Hoe lyk die nuwe plek?
en hoekom geen blomme en wimpels op die dek?

Marius Crous
Marius.Crous@nmmu.ac.za
Nelson Mandela Metropolitaanse Universiteit
Port Elizabeth